

Collegial=Eidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

Nr. 14. Den 6 April 1799.

Lovgivning.

I Sammenhang med de, udi forrige Nummer af denne Tidende, anførte Lovgivninger, angaaende overordentlige Afgifters Paabud, til at bestride de nødvendige Forsvars-Foranstaltninger, meddeles end videre en, under 20 f. Nr., i samme Anledning, igjennem det kongelige Rensetekammer udsærdiget Forordning for Hertugdømmene Slesvig og Holsteen, Hertsabet Pinneberg og Grevskabet Ranzau; dens væsentlige Indhold er følgende:

- 1) For de, ikke toldsfrie Amter, Landstæder og Distrikter i Hertugdømmene, hvilke erlægge den ordentlige Kontribution efter Ploves Tal, bliver denne Afgift fastsat til en Ottendedeel af den ordinære Kontributions Beløb for et Aar, saaledes, at samme udredes for eet Aar, regnet fra indeværende Maaned, tilligemed den ordinære Kontribution, paa de til sam-
- mes

mes Betaling fastsatte Terminer, og paa de sædvanlige Betalings-Steder.

2) Hvad derimod de toldsfrie Distrikter, Amtet Steinhorg, Landskaberne Syd- og Nord-Ditmarsken, Klosterne, de adelige Godser og andre toldsfrie Distrikter betræffer, da bliver denne Afgift i bemældte toldsfrie Distrikter bestemt til den 5te Deel af den ordentlige Kontributions Beløb for eet Aar, hvilken erlægges paa den forhen berørte Maade, eftersom Hs. Majestæt ikke har villet extendere den igjennem Toldkammeret under denne Anordnings Dato udgivne Forordning, om en overordentlig Afgifts Erlæggelse af $1\frac{1}{2}$ Procent af ind- og udgaaende Varer til disse Distrikter, og det alligevel er billigt, at de, saa meget som muligt, gjøre lige Bidrag med alle de øvrige til de nu udredende overordentlige Afgifter.

3) For de forrige storsyrstelige og pløniske Amter, Grevskabet Ranzau, saavelsom de Distrikter, som i forskjellige Amter af begge Hertugdømmer allerede ere inddragne under Inddelingen, og over Hovedet for alle dem, som ikke udrede nogen ordinær Kontribution efter Ploves Tal, bliver denne Afgift fastsat til $\frac{1}{5}$ Deel af Beløbet af den registrerlige staaende Afgift for et Aar, og udredes tilligemed denne, i de sædvanlige Betalings-Terminer og paa de sædvanlige Betalings-Steder for et Aar, fra indeværende Maaned og regne.

Ligesom i øvrigt de, der ere forpligtede til at udrede foransførte Afgift, besales, under Straf af Execution, til Betalings-Liderne promte at erlægge samme, saaledes er det og paalagt de rendsborgske Kasse- og øvrige Oppebørsels-Betjenter, at forfatte ordentlige Oppebørsels-Registere over Beløbet af denne Afgift, og indsende samme til Rentekammerets Approbation inden 14 Dage fra denne Anordnings Modtagelse, paa det at der ved Udgangen af indeværende Maaned kan gjøres Begyndelse med Oppebørselen.

Blandede Efterretninger.

Det kongelige Opfostringshuses Underbalance, der ved Udgangen af Aaret 1789 var stegen til 1274 Rd., nødsagede Kjøbenhavns Magistrat, som Stiftelsens Direkterer, i Aaret 1790 til, med det danske Cancellies foregaaende Samtykke, efterhaanden ved Børnenes Udgang at indskrænke deres Antal fra 225 til 200, som er det ved Fundatsen fastsatte Antal; men, da denne Indskrænkning ei var tilstrækkelig, til ganske at afhjælpe den aarlige Underbalance, som ved Udgangen af Aar 1794 var opløben til 3700 Rdlr., foreslog Magistraten, som det eneste Middel, den kjendte til denne Sums Afdragelse, at Børnenes Antal indtil videre maatte, efterhaanden og saaledes, at et mindre Tal aarligen i nogle Aar indtoges end derafra udgif, nedsattes til 160. Da Hs. Majestæt sandt denne Formindsættelse af Børnenes

fuld

fundatsmessige Antal betænkelig, og Høistamme, ved at befale Magistraten at indkomme med nærmere Forslag, hvorledes Stiftelsens aarlige Underbalance paa een eller anden Maade kunde afhjælpes, havde yttret, at det syntes dertil at være et passende Middel, naar 50 af Stiftelsens Drenge kunde anbringes hos gode deels Landmænd deels Kjøbstadsfolk, imod at der betaltes for dem aarligen, indtil de havde fyldt deres 15de Aar, 10 til 20 Rdlr., saa blev det, efter at Magistraten var indkommen med sin Betænkning herover, ved Resolution af 26 August 1796, iblandt andet, af Hs. Mæjstat bestemt, at sidstnævnte Antal Opsostringshuus-Drengebørn maatte, efter Magistratens Forslag, udsættes paa Landet og i Kjøbstaderne i Sjællands Stift, og at for ethvert Børn maatte gytgjøres Bedkommende, indtil samme har fyldt sit 15 Aar, 20 Rdlr. aarligen. Efter denne Bestemmelse bleve disse Børn i Aaret 1797 udsatte paa anførte Steder. Under 25 Januar d. A. har Magistraten indsendt til det danske Cancellie en Indberetning om denne Foranstaltnings gode Fremgang, hvormed er fulgt et af Opsostringshusets Forstander meddeelt Mandtal over disse udsatte Børn, med hofsæiet Forklaring over deres Befindende efter de fra vedkommende Sognepræster til Stiftelsen indsendte Beretninger. Heraf sees, at 44 af disse Børn befinde sig vel hos deres Fosterforældre, 1 er død, 1 bortløben, 1 kommen syg tilbage og 3 ere af deres Forældre igjen modtagne

tagne til egen Forsorgelse. Af disse 44 Børn ere 27 hos Bønder, 4 hos Skoleholdere, 3 hos Forpagtere, 2 hos Præster, 2 hos Møllere, 2 hos Degne, 1 hos en Kjøb-
 stads-Borger, 1 hos en Porttemager og 1 hos Slots-
 vægteren paa Frederiksberg. Istedet for de 6 ommældte
 Børn vorder igjen et lige Antal fra Stiftelsen udsat paa
 lige Maade.

Under 27 Februar d. A. er Residenten paa Logen
 Vallasora i Ostindien, C. H. G. Prinzling, allernaadigst
 forundt Tilladelse at bære den danske Consul-Uniform
 med Port d'Epée, saalænge han beklæder bemældte
 Residents Post.

Fra Kjøbenhavns Magistrat er, under 24 Decbr.
 f. A., til det danske Cancellie indsendt den aarlige Beretning
 angaaende den jødiske Menigheds, i Aaret 1790
 indrettede, danske Læse-, Skrive- og Regne-Skole, hvori
 mældes, at Magistratens dertil kommitterede tvende
 Medlemmer, som tilforn, saaledes og for afvigte Aar
 have indfundet sig i bemældte Skole, for at erfare den
 der underviste Ungdoms gjorte Fremgang. Af den over
 Børnene medsendte Liste, hvorpaa er tegnet Kommissa-
 riernes Dom, hvorledes de have fundet de Børns Frem-
 gang, som vare tilstede og som ei ganske vare Begyn-
 dere, sees det, at denne Skole søges af omtrent 40
 Børn, der undervises i Skrivning, Regning, Læsning
 og

og det danske Sprogs Grammatik. Blandt Børnene ere adskillige, som heri have gjort meget god Fremgang. Ved samme Leilighed er til Cancelliet indsendt en, af Formanden for den jødiske Menigheds Repræsentantere her i Staden meddeelt, Fortegnelse over dem af bemældte Menighed, som her i Staden have lært eller lære Professioner: af denne Fortegnelse erfares, at af tidtmældte Menighed ere 44 blevene anbragte ved Haandværkere. Af disse ere:

- 1) Syv Mestere, hvoriblandt 4 Kattun-Fabrikører, 1 Formskjærer, 1 Bogtrykker og 1 Kunstdreier.
- 2) Sjorten Svende, hvoriblandt 3 Guldsmedsvende, 2 Uhrmagersvende, 1 Sadelmagersvend, 2 Muursvende og 3 Kattuntrykkersvende.
- 3) Tre og tyve Dreng, hvoriblandt ved Guldsmed Profession 7, ved Uhrmager dito 4, ved Kattuntrykkeri 4, ved Snedkerarbeid 4, ved Bogtrykkeri 1, ved Formskjærer- Arbeid, 2, og ved Farver-Professionen 1.

3 Anledning af en til Cancelliet indkommen Ansøgning fra samtlige Borgere i Kjøbstaden Tromsøe, hvori de anholde om, at maatte lægges under Landets Jurisdiktion, og at det dem i saa Henseende ved Forordningen af 20 Juni 1794 forundte Privilegium maatte indtil videre sættes ud af sin Kraft, har bemældte Kollegium, under 23 Marts, tilskrevet Amtmanden over

Sins

Finmarkens Amt, at det findes overeenstemmende med Meningen i bemældte Forordnings 205, at Tromsøe ligger under Landets Jurisdiktion, dog at dette ikkun gjælder til videre, og indtil Byens Tilvert maatte gjøre en Forandring heri nødvendig.

For at befordre Justitiens hurtigere Pleie, have Fogderne over Helgolands og Vesterdaals Fogderier i Finmarkens Amt, fra umindelig Tid, været bemyndigede til, uden Amtmandens særdeles Ordre, ja endog uden hans Vidende, at anlægge og udføre de foresaldende Justitsager i Jurisdiktionerne. Dette uagtet er der fra Trondhjems Stifts Overret hjemvilst en Sag, paa Grund af, at Amtets Ordre til Sags Anlæg ei foresandtes. I den Anledning har Amtmanden over Finmarkens Amt gjort Forespørgsel til Cancelliet: om Fogderne for Fremtiden, uden Amtets Ordre, maae anlægge Justitsager, eller om denne Ordre i Forveien bør indhentes? Hvor- paa bemældte Kollegium, under 23 Marts, har svaret: at der, i Betragtning af de i dette Amt værende særdeles Omstændigheder, intet høves imod, at der i denne Henseende herefter forholdes som hidindtil.

Under 16 Marts har Cancelliet, efter det kongelige General-Land-Oekonomi- og Commerce-Collegii Begjæring, anmodet Stiftamtmanden over Ribe Stift,

at

at vilde foranstalte en paa Amrum bosiddende Borger, navnlig Nickels Martens, justicialiter tiltalt, fordi han skal have laant sit Navn til 6 a 7 Fartøier, uden at ele det Mindste i samme, da disse Skibe derimod skulle tilhøre tvende Handelshuse i Holland, der paa denne Maade have erholdt Passe og danske Papirer.

Som Tillæg til den i Collegial Tidendens 4de No. f. A. S. 56 indførte Efterretning, angaaende Hirschholms Byes Kjøbstads-Rettighed, undlade Udgiverne ikke herved at meddele Følgende: Efter at have modtaget Cancelliets Skrivelse af 30 Decbr. 1797, hvori mældtes, at det i Henseende til denne Byes Kjøbstads-Rettighed vilde have sit Forblivende ved den kongelige Resolution af 30 April 1783 *), forlangte Amtmanden over Hirschholms Amt, til Opfyldelse af denne Resolutions Tilhold, Beboernes Erklæringer, hvad enten de nu vilde bekvemme sig til at bære alle Kjøbstads-Byrder, eller nøies med at ansees som Landsbyfolk. Da Indvaanerne i deres herpaa meddeelte Svar alle have erklæret og anholdt om, at de enten fremdeles maatte forblive i den Tilstand, hvori de hidtil have været, eller

og

*) Denne kongelige Resolution bestemte, at Indvaanerne, efter de bevilgede 10 Aars Forløb, enten maatte bekvemme sig til at bære alle Kjøbstads-Byrder, eller nøies med at ansees for Landsbyfolk.

og de maatte erholde alle en Kjøbstads Privilegier, i hvilket Fald de vare villige til at betale alle de andre Kjøbstæder paaliggende Byrder, saa har Hs. Majestæt, i Anledning af denne Ansøgning, samt den af Amtmanden derover afgivne Erklæring, saavelsom vedkommende Kollegiers derover meddeelte Betænkning, under 29 Marts, bevilget: at den Hirschholms By forundte Frihed, endnu maa forlænges paa 5 Aar.

Ligesom den for vedkommende Betjentere upassende og uanstændige Maade, paa hvilken de have indsamlet den Deel af deres Løn, som bestod i frivillige Gaver, allerede paa adskillige Steder *) ved kongelige Besalinger er ophævet, saaledes har det og behaget Hs. Majestæt, ved Reskript til Stiftamtmanden over Christianssand Stift, under 29 Marts, at bestemme: at Kateketen og Læreren ved Fattigskolen i Christianssand skal, istedet for det, som han ved Omgang i Husene, Mortens- og Gule-Astener, hidtil har indsamlet, hvilken Indsamlingsmaade herefter skal være ophævet, nyde af Byens Kasse et aarligt Tillæg af 50 Rdlr., foruden de 70 Rdlr. som han hidtil haver nydt af bemældte Kasse.

Bed

*) See Collegial-Lidenden f. Aar S. 285, og d. Aar Side 57.

Ved Skrivelse til Amtmanden over Romsdals Amt, af 30 Marts, har Cancelliet tilkjendegivet: at i de Tilfælde, hvor een eller begge de tvistende Parter ere Reisende, og især, naar de sættes ønske det, maa det være Førligelses-Kommisfarierne tilladt, at foretage Sagen uden for den almindelige Kommissions Dag, dog at der i alle Henseender forholdes dermed, som om Sagen paa den ordentlige Kommissions-Dag var afhandlet.

I Anledning af en fra Skoleholderen i Tullebølle indkommen Ansøgning om at maatte af Skole-Distriktet faae tilbygget det fornødne Huusrum, til derudi at bjerge den Jords Afgrøde, som ham ved Udskiftningen er tillagt, har Cancelliet, under Dags Dato, tilskrevet Stiftamtmanden og Biskoppen over Fyens Stift: at da den 21 og 22 i Forordningen af 23 Januar 1739 for længst have anordnet, hvad og hvormed Skole-Distriktet er pligtig at opføre og vedligeholde som Skole-Bygning; men herunder ikke er indbegreben nogen Bygning til Lo og Lade, saa kan det Ansøgte ikke bevilges, saa meget mindre, som Fordelene af Jord, istedet for Græsning, er ene Skoleholderens, og Afkastet af Jordmonets Udlæg allerede er Skole-Distriktets Tab; hvortil endnu kommer, at Anvendelsen af Skole-Bodden til Holsbrug istedet for til Græsning, for hvilken sidste Bodden itkun er Gotgjørelse, ikke bør, som den benefici-
ceredes

celedes vilkaarlige Handling, blive til Byrde for Skole-
Distriktet. Naar derimod enten Supplikanten eller no-
gen anden Skoleholder nødsages til at opføre nye Byg-
ninger til Afgrødens Bjergning, og Estermanden ikke,
efter billig Burdering, vil tilkjøbe sig samme, da maa
det staae den Fratrædende, eller hans Arvinger, frit
for, at nedbryde en saadan Bygning, og gjøre sig denne
sin Eiendom saa nyttig, som han, eller de, bedst veed,
ville og kunne.

Til Cancelliet er indkommet Forespørgsel: om Ret-
tens Betjenter til Konfiskation skal anholde de Reverser,
der maatte forekomme i Retterne, og lyde paa eller kun-
ne derivere sig fra rede Pengelaan, uanset at samme
Reverser udtrykkeligen bestemme, at ingen Rente skal
svares? I den Anledning har bemældte Kollegium, ef-
ter foregaaende Brevverling med det kongelige Rente-
kammer, under Dags Dato, tilskrevet Amtmanden over
Randers Amt: at siden stemplet Papiers Forordningen
af 27 Nov. 1775 dens 28 udtrykkeligen har bestemt,
at Reverser ei maae udgives eller imodtages for Sum-
mer, hvoraf Rente svares, saa falder det af sig selv, at,
naar noget Beviis, som lyder paa rede Penge, findes
enten at være skrevet paa ustemplet Papir, eller og ikkun
at være udstædt paa det for Reverser anordnede stemple-
de Papir, bær et saadant Beviis, endstjøndt ingen Ren-
ter svares af dets paalydende Sum, af vedkommende
Ret.

Rettens Betjent, efter bemældte Forordnings 285, anholdes, og med hans Beretning indsendes til Renteskammerets Resolution.

I Anledning af en fra en Bager i Storehedinge indkommen Klage, hvori han besvarer sig over, at Herredsfogden anholder og tiltaler de Køer, som Klageren udsender paa Landet for at sælge det hos ham bagte Hvedebrød, har Cancelliet, under Dags Dato, tilskrevet Amtmanden over Vordingborg og Tryggevælde Amt: at det omhandlede Salg ei kan formenes Vedkommende.

For Cancelliet er fremsat det Spørgsmaal: om Indførsels-Forretninger for Kroholds-Bøder kan afholdes ved Sognesfogderne paa deres eget Ans og Tilsvær, eller dersom Rettens-Betjente selv skulle afholde saadanne, hvorfra disse da i saa Fald skal faae Befordring? I Anledning heraf har bemældte Kollegium, under Dags Dato, tilskrevet Amtmanden over Randers Amt, at det ikke findes raadeligt, at disse Forretninger udføres ved Sognesfogderne, hvilke i Almindelighed mangle den dertil fornødne Kyndighed; og hvad Betalingen for saadanne Forretninger angaaer, da faaer samme herefter, som hidtil, at udlægges hos Forbryderne tilligemed Bøderne; men i Tilfælde, at intet dertil maatte være at udlægge, bør saadant nærmere andrages, da det derefter vil

vil komme an paa Omstændighederne, hvad Bedkommende derfor kan tilkomme, efterdi fri Besordring til deslige Forretninger ei kan tilstaaes.

Under 19 Januar d. A. er fra det danske Cancellie udfærdiget Forholds-Negler til Jagttagelse ved Landmilice-Sessionerne i Danmark, af følgende væsentlige Indhold:

A. Præste-Attester betræffende.

- 1) Da det undertiden skal indtræffe, at den, som udstæder Af- og Tilgangs-Listen, tillige udstæder den ved Cancellie-Resolution, af 8 Oktober 1796, befalede Præsteattest over de Fødte og Døde, hvilken siden blot underskrives af Præsten, og sligt aldeles strider imod den tilsigtede Kontrol, saa er det bestemt, at, hvor den samme Haand findes paa Listerne og paa den dermed følgende Præste-Attest, skal Marsagen af Krigs- og Land-Kommisfæren undersøges, og Løgdsforstanderen tilkjendegives: at Attesten over de Fødte og Døde af Præsten selv bør udstædes efter Kirkebøgerne, uden Løgds-Forstanderens Deeltagelse.
- 2) Da det er indberettet, at ved Sessionerne endnu antages Præste-Attester uden Segl, endstjøndt det, ved Cancelliets Resolution, af 8 Oktober 1796, er befalet: at alle Præste-Attester bør være forsynede med Præstens Segl, for at forebygge mulig Misbrug;
saa

faa bringes denne Befaling herved paa ny i Erindring til noiaagtig Efterlevelse, saaledes, at herefter ingen Præste-Attest uden Segl bør antages, men tvertimod afvises som ulovligt Bevlis. End videre er det befalet, at Krigs- og Land-Kommissarerne, ved Distriktets Sessions-Plakat, aarligen skal bekjendtgjøre, at ingen Præste-Attester uden Segl antages som Bevlis.

(Fortsættelsen følger.)

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 5 April er Kand. Theol. D. Smith konfirmeret til Personel-Kapellan i Stavanger; Personel-Kapellan ved Gitslum og Ellested Menigheder i Fyen, W. Lange, ligeledes til Sognepræst for Orbeck Menighed i bemældte Fyen; og E. F. T. Gottschald til Sognepræst for Odder Menighed i Aarhus Stift.

Under det tydske Cancellie: Den 29 Marts er Pastor E. C. Kruse paa Pellsborn beskikket til Kompastor og Diaconus i Segeberg; Underrets-Advokat B. C. Prehn i Apenrade ligeledes til Over- og Landrets-Advokat i Hertugdømmene Slesvig og Holsteen; Vice-Vorgemeester H. C. Schmidt i Tønningen i Naade entlediget.

Under

Under Generalitetet: Den 29 Marts er Che-
 fen for det holsteenske Rytter-Regiment, Generalmajor
 v. Düring, udnævnt til Generallieutenant af Kavalle-
 riet med Anciennete fra 23 Octbr. 1789; Provincial-
 Kommissær i Norge, Oberst-Lieutenant v. Heiliger,
 forflyttet som Provincial-Kommissær til Holsteen; Ma-
 jor v. Colbiørnsen af Artilleriet beskikket til Provincial-
 Kommissær i Norge; hans hafte 14de Artilleri-Kom-
 pagni forundt Stabs-Kapitain v. Michaelsen; karakte-
 riseret Kapitain J. J. B. v. Haffner udnævnt til Stabs-
 Kapitain; karakteriseret Premier-Lieutenant v. Wachler
 til virkelig Premier-Lieutenant; Second-Lieutenant v.
 Glahn af 2den Klasse til Second-Lieutenant i 1ste Klas-
 se; Premier-Lieutenant v. Seidelin og Second-Lieute-
 nant v. Gottberg tillagte resp. Kapitains og Premier-
 Lieutenants Karakter, samtlige i Artilleri-Korpsen; Fri-
 Korporal Numohr udnævnt til Kornet á la suite ved
 Liv-Regimentet lette Dragoner; Major v. Derschau,
 Chef for Bosniak-Eskadronen ved Husar-Regimentet,
 efter Ansøgning, i Naade dimitteret med Pension; ved
 det 3die jydsk Regiment er Fri-Korporal L. le Normand
 de Breteville udnævnt til virkelig Fændrik; og ved det
 flensvigsk Jæger-Korps Korporalerne Gleiss og Kochen
 til Fændrikker á la suite; ved det 1ste trondhjemske In-
 fanteri-Regiment er Major v. Heidemann afgaaet paa
 Bartpenge med Oberst-Lieutenants Karakter; Major
 v. Brodt-

v. Brodtford bekliffet til Oberst-Lieutenant og Bataljons-Kommandør; Kaptein v. Rosenvinge til Chef for det Stodste Kompagni; Second-Lieutenant v. Stabel til Premier-Lieutenant, og Fændrik v. Wolff til Second-Lieutenant ved de Nationale, samt Fændrik à la suite v. Bernhoff til virkelig Fændrik; ved det 2det trondhjemske Infanteri-Regiment er Premier-Lieutenant Bernhoff efter Ansøgning i Naade dimitteret med Pension; Second-Lieutenant v. Knoph bekliffet til Premier-Lieutenant; Second-Lieutenant v. Orholm forsat til Grenadeer-Kompagnierne; Fændrik v. Grabow udnævnt til Second-Lieutenant ved de Nationale; Fændrik à la suite v. Throne til virkelig Fændrik, og Fri-Korporal af flæsvigske Infanteri-Regiment v. Alstrup til Fændrik à la suite ved det 2det trondhjemske Infanteri-Regiment; ved 1ste sjællandske Batalion let Infanteri er karakteriseret Second-Lieutenant v. Urnken bestilt til virkelig Second-Lieutenant; Fændrikkerne v. Langeland af sjællandske Infanteri-Regiment og v. Høe af 2den sjællandske Batalion let Infanteri ere mutuellement forsatte; P. v. Holm udnævnt til Kost-Kadet ved Landkadet Kompagniet.

Trykfeil.

No. 12. S. 190. L. 21. 1790, læs 1793.